

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni »Slovenija« v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Enobarvna vlada preokret na desno

Krščanska demokracija se je odločila. Dolgo časa so za vladovali in navajali najrazličnejše izgovore, na videz so poskušali vse mogoče, v resnici pa gre za dolgotrajno načrt in odločitev, ki je bila sprejeta že neke spomladi lanskega leta in ki je sedaj privedla do svojega logičnega zaključka: do razpustitve parlamenta, predčasni volitev in do enobarvne demokristjanske vlade, ki bo upravljala državo do volitev in kdo ve koliko časa se po njih.

Dokončni sklep o enobarvni vladi je včeraj sprejelo demokristjansko vodstvo in sedaj sledi še nadaljnji formalni postopek: Andreotti mora vlado sestaviti, prisesti predsedniku republike, nato pa bo še povsem uradno in zakonito zamenjal dosedanjega predsednika vlade Colomba, socialistični in socialdemokratski ministri bodo zapustili svoje položaje in zamenjali jih bodo demokristjani.

Do tu ni več nobenih dvomov, za naprej pa seveda položaj še ni povsem jasn, vendar bo zelo verjetno potekal takole: Andreotti se bo predstavil parlamentu, kjer bodo proti njegovi vladi glasovali komunisti, psiupoci, socialisti, socialdemokrati, zelo verjetno republikanci in neodvisna levica. Za vlado bodo glasovali demokristjani in skoraj gotovo tudi liberalci ter neofašisti.

Vlada ne bo prejela zaupnice in se bo Andreotti po teh predvidevanjih predstavil predsedniku republike z nezaupnico parlamenta. Sedaj bo imel odločilno besedo predsednik republike in je nespornost v kategoričnih terminih ugotavljal, kaj bo napravil. Demokristjanski načrt pa je jasen. Hočejo, da Leone razpusti parlament ter da pri tem ostane Andreottijeva vlada, ki bo skupaj s predsednikom republike razpisala nove volitve neke konec maja ali prve dni junija.

Demokristjanski sklep je povsem logično naletel na ostro kritiko leve in to v najhujšem smislu besede. Pri tem gre za dve pomembni vprašanji: razlago ustave in ustavnih načel ter se zlasti za politične posledice.

I. Ustava je glede razpustitve parlamenta zelo jasna in pravi člen 88, da lahko predsednik republike razpusti parlament in da se prej posvetuje s predsednikom obeh zbornic. Samo Leone torej lahko odloča o razpustitvi parlamenta in pri tem mu ustava ne predpiše nobene omejitve.

Bolj zapleteno pa je vprašanje glede vlade, ki naj v takem primeru vlada. V tej zvezi so pomembni trije ustavni členi: člen 92 predvideva, da predsednik republike imenuje in odloči ministrskega sveta in na njegov predlog imenuje. Naslednji 93 člen pa govori, da prevzema predsednik vlade in ministri svoje funkcije, ko prispejo predsednik republike.

Na ta dva člena se sklicujejo demokristjani in vsi oni, ki trdijo, da je povsem v skladu z ustavo in z njenimi načeli Andreottijeva enobarvna vlada.

Na naslednji člen 94 pa se sklicujejo oni, ki so obratnega mnenja in ki pravijo, da bi bilo ustavno edino korektno, da predčasne volitve izvede Colomba vlada, ki je prejela zaupnico parlamenta. Člen 94 namreč v prvem stavku izrecno določa, da mora prejeti vlada zaupnico obeh zbornic ter nadalje, da se mora vlada v roku desetih dni po sestavi predstaviti parlamentu za zaupnico.

Po duhu in po črki ustave torej vlada, ki ni ne more biti, črna črna zaupnica izvoljenih predstavnikov: poslanecov in senatorjev.

Pa tudi iz drugega ustavnega političnega zornega kota je povsem manjšinske vlade, ki naj vlada daljši rok (najmanj do volitev in nato še daljše razdobje nove vlade), riskanten, saj se ustvarja nov precedent dejanja vlade, ki uživa zaupanje izvoljenih samo predsednika republike. Iz zgodovine pa je znano, da so takšni precedenti skoraj nevarni, saj je nekaj podobnega botrovalo prihodnosti Hitlerja na oblast.

II. Politčno pa demokristjanski sklep pomeni preokret na desno.

O tem so v tiskovni zvezi jasno govorili demokristjanski praviki vseh struj, izjemno treh levicarskih struj, ki pa so v stranki v manjšini in ki so podlegle argumentom desnice odločujoče odpora in nekateri predstavniki bodo po

URADNI OBISK SE PRIČNE 21. FEBRUARJA

NIXON BO DANES ODPOTOVAL IZ ZDA V LR KITAJSKO

Razgovori s kitajskimi predstavniki bodo strogo tajni - Izredno obsežne tehnične priprave obiska

WASHINGTON, 16. — Predstavniki Bele hiše Ziegler je danes sporočil, da se bo predsednik Nixon jutri dopoldne poslovil v parku pred Belo hišo, ko bo odpotoval iz ZDA proti LR Kitajski. Na svečanosti bodo prisotni vsi člani vlade in parlamenta. Od tu se bo odpeljal v letalsko oporišče Andrews in ob 10.30 z letalom proti Havajem, kamor bo priletel ob 15.30. Na otoku bo Nixon preživel dva dni ter se bo nato ponovno z letalom odpeljal na otok Guam ter v ponedeljek 21. februarja ob 7. uri lokalnem času v Šanghaj, kamor bo priletel ob 9. uri zjutraj. Takrat pa se bo že pričel uradni del obiska, ko se bo Nixon odpeljal v Peking, kjer ga bodo svečano sprejeli ob 11.30.

Ziegler je tudi povedal, da ne bodo novinarjem ničesar sporočili o razgovorih, ki jih bo Nixon imel s kitajskimi predstavniki ter da bodo razgovori strogo tajni. Kaj več bo povedal šele potem, ko bodo izšli iz tiskovnega uradnega sporočila in to morda še v Pekingu 26. februarja, zelo verjetno pa šele v Šanghaju 28. februarja. Na »rednih tiskovnih konferencah« bodo obveščali novinarje samo o zunanjih protokolarnih podrobnostih obiska in ne bodo sporočili niti tem, ki bodo predmet razgovorov.

Nixon je nepričakovano odpotoval v Camp David kjer čita številne tajne dokumente o Kitajski in se šele danes zvečer vrnil v Washington. Pred odhodom se bo posvetoval s tistimi člani vlade, ki ne bodo odpotovali z njim na Kitajsko in to zelo verjetno o mož-

gale industrializirati in modernizirati Kitajsko. Ta riziko je primerjal z družinskimi odnosi, ko je dejal: »Kakšno jamstvo imate, da vas žena ne bo varala?«

Nadaljeval je, da ni ničesar svetloval Nixonu, da pa meni, da bo Nixon pozorno poslušal morebitne kitajske predloge o gospodarski pomoči. Nato se je skliceval na svoje razgovore z Maocetungom, ko je kitajski predsednik govoril o nujnosti industrializacije ter je ugotovil, da Kitajska potrebuje elektriko ne centralne za razvoj težke industrije in je v teževah, ker jih ne more plačati.

Medtem ko je Nixon vneto bral tajne dokumente, je cel štab strokovnjakov vršil zadnje priprave. Pozabili niso na nič in so vse napravili, da poskrbe za zdravje predsednika, tako da bo v predsedniškem letalu prava majhna bolnišnica. Predsednik in njegova žena bosta imela s seboj tudi zimске plašče ko bosta obiskala veliki kitajski zid. S trudom sta se naučila nekaj kitajskih stavkov.

Italijansko-jugoslovanski razgovori o onesnaženju Jadrana

RIM, 16. — V Farnesini so se zaključili dvodnevni razgovori med italijansko in jugoslovansko delegacijo o onesnaženju Jadrana in o zaščiti naravnega okolja, ki sta jih vodila za Jugoslavijo veleposlanik Perišić in za Italijo minister Calenda. Sodelovali so številni strokovnjaki in funkcionarji, ki se že dalj časa ukvarjajo s temi zapletenimi vprašanji.

Obpravnavali so, kako bi izvedli popis in ugotovili stanje, najvažnejše vzroke onesnaženja ter sestavo znanih dežele glede urbanizma, stanovanj, prometa, strokovnega šolstva in turizma ter opozoril na sindikalne predloge v tej zvezi. Med drugim je ugotovil, da obstaja nujnost neposrednega odnosa med sindikati in državo in v tej zvezi na bistveno vlogo dežel in sindikalnih organizacij pri demokratičnem razvoju in socialnem napredku.

Skenili so, da se bodo ponovno sestali v Jugoslaviji.

Američani odložili sestanek v Parizu za mir v Vietnamu

PARIZ, 16. — Glasnik delegacij je južnovietnamske osvobodilne fronte na pariški konferenci danes izjavil časniki, da so ameriški in sajgonjski izgovori o odložitvi jutrišnjega sestanka v Parizu »popolnoma neiskreni«. Kot je znano, sta ameriška in sajgonjska delegacija odložila sestanek v znak protesta proti nedavni konferenci v Parizu za mir in neodvisnost Indonezije.

MAKARIOS ŠE NI ODGOVORIL NA ULTIMAT GRŠKIH POLKOVNIKOV

Skrb turške vlade za »blagostanje« muslimanske skupnosti na Cipru

Edinice turške armade v Anatoliji »pripravljene«

ATENE, 16. — Grška polkovniška vlada še vedno čaka na odgovor ciprsknega predsednika nadškofa Makariosa na njeno noto, v kateri je zahtevala, naj Makarios sestavi na Cipru novo vlado narodne enotnosti, v katero naj bi vključil tudi generala Grivasa, ter naj izroči orožje, ki ga je dobil iz Češkoslovaške, silam združenih narodov na otoku.

Na Cipru se med grškimi prebivalstvom vrstijo manifestacije solidarnosti s predsednikom Makariosom.

Tudi turška vlada ne stoji ob strani in v sedanjem sporu med Ciprom in Grčijo. Iz dobro obveščenih krogov se je zvedelo, da so mnoge edinice 2. turške armade, ki je razporejena vzdolž južne obale Anatolije nasproti Cipru, dobile ukaz, naj bodo »pripravljene«. Zvedelo se je tudi, da je turški poveljnik kopnih sil general Gurler prisel sile v mesto Adana, kjer je začel obisk pri vojaških edinicah v južnem predelu države. Poleg tega se v Egejskem morju nadaljuje pomorsko - letalski manevri, ki bi se morali končati 26. februarja.

Politični opazovalci v Ankari povezujejo vso to turško vojaško dejavnost s ciprskimi dogodki. Ankara vlada pa zagotavlja, da skrbno sledi dogodkom na Cipru, hkrati pa dodaja, da jo skrbi predvsem blagostanje muslimanske skupnosti na otoku, zlasti v primeru, če bi prišlo do ostrejšega spora ali celo spopada med grškimi skupinami na Cipru.

V Sovjetski zvezi pa se nadaljuje je polemika o pogajanjih ZDA z Grčijo za vojaško oporišče v Pireju in v zvezi s ciprsko krizo.

»člvestja« pišejo danes, da po krivdi imperialističnih krogov, po ložitvi na Sredozemlju se zdaj ne normalen. Potem ko omenjajo obstoječa in načrtovana ameriška oporišča ter krizo na Blaznem vzhodu, Malti in Cipru. »člvestja« se sklicujejo na govor, ki ga je imel italijanski poletni Brežnjevič v zvezi s položajem na Sredozemlju, ko je dejal, da Sovjetska zveza ni nikoli menila, da je za položaj idealen, da pa je pripravljena rešiti

Brzjavki Maocetunga in Cuenlaja vdovi Edgarda Snowa

PEKING, 16. Maocetung in Cuenlaj sta poslala vdovi ameriškega časnika Edgarda Snowa sožalje in sožalje. Maocetung med drugim piše, da je bil Snow prijatelj kitajskega ljudstva ter si je prizadeval za okrepitev prijateljstva in razumevanja med kitajskim in ameriškim ljudstvom. V Cuenlajevi brzjavki pa je med drugim rečeno, da se bo »prijateljstvo med ameriškim in kitajskim ljudstvom, za katero je Snow deloval, krepilo iz dneva v dan«.

DRŽAVNI UDAR V EKVADORJU

Vojska strmoglavila predsednika Ibarro

QUITO, 16. — Ekvadorska vojska je sinoči napravila državni udar in strmoglavila predsednika Vela scia Ibarro. Vojska je temeljito pripravila udar, ki je uspel brez prilivanja krvi. Predsednika Ibarro

so zajeli, ga postavili na vojaško letalo, ki je odletelo v neznan smer. Pozneje so sporočili, da je Ibarra prisel v Panamo.

Takoj po državnem udaru se je sestalo glavno poveljstvo oboroženih sil v Quitu pod vodstvom generala Rodrigueza Lare, ki je vodil udar in se proglasil za novega predsednika. Odstavljeni Velasco Ibarra je bil od leta 1964 do danes že petkrat predsednik Ekvadorja. Zadnjic leta 1968, junija 1970 je prevzel popolno oblast z razpustom parlamenta. To je že četrtič, da so Ibarrovi dolgoletni politični karieri mi je uspelo samo enkrat voditi državo od volitev do volitev.

Politični opazovalci v Quitu menijo, da je vojska odstranila Ibarro, ker je baje simpatiziral s kandidatom ljudske fronte Asadom Bucaramom za prihodnje predsedniške volitve. Že pred nekaj dnevi je odstavljeni predsednik obtožil generala Rodrigueza Laro izdajstva, da pripravljala državni udar, bi preprečil morebitno zmago Bucarama na prihodnjih volitvah, ki bi morale biti 4. junija letos.

Takoj po državnem udaru je general Rodriguez Lara proglasil v vsej državi obsešno stanje. Kmali nato je novi predsednik podpisal odlok, ki daje vojski vso oblast. Kot poročajo iz Quita vlada v vsej državi mir. Po ulicah glavnih mest krožijo vojaške izvidnice. Novi vodstva splošne ljudske obrambe po sebo vlogo delovne organizacije. Krepitve obrambne sposobnosti je predvsem odvisna od moralne politične enotnosti.

Sukrija je ugotovil, da so bili v uresničeno koncepcijo splošne ljudske obrambe do sedaj doseženi pomembni rezultati posebno na idejnopolitičnem področju in je pri tem posebno omenil prisrček, ki so ga v tem pogledu dale družbene organizacije.

vijo novega pomorskega oporišča v Pireju. Poleg tega, je dejal Sadat, Američani skušajo odstraniti Makariosa s Cipra, da bi se poslužili otoka in s tem okrepili svojo novozvočnost v Sredozemlju. Vsa ta oporišča, je poudaril egipčanski predsednik, so v bistvu na periferiji proti Egiptu in so v okviru boja med Sovjetsko zvezo in ZDA za nadzorstvo na morju.

Sadat je takole nadaljeval: »Mi ne moremo ignorirati boja med dvema supersilama, kakor tudi ne posledic, ki jih ta boj lahko ima za nas. Toda v nobenem primeru in ob nobeni priložnosti ne smemo postati orodje tega boja. Mi nimamo nič skupnega s strategijo vseh sil, toda na svetu, na katerem nihče, da mu more ostati osamljen, če ne, da mu bodo drugi vsilili svojo voljo.«

Nato je Sadat obsodil ZDA, da so osvojile izraelsko stališče in da ignorirajo Arabe, ter da so sabotirale vse dosežene mirovne pobude. Dejal je, da je Amerika ovirala uresničitev resolucij združenih narodov, ki bi lahko postale osnova za mirno rešitev spora na Blaznem vzhodu. Poleg tega so ZDA »zarmizile« Jarringovo mislo na Blaznem vzhodu in so povzročile, da so dejanski propadli štiristranski pogovori. Amerika, je nadaljeval Sadat, »je zavrla celo Rogersovo in mojo pobudo za mir«.

Glede spopada z Izraelom je egipčanski predsednik dejal, da je dosegel takšno raven, ki zahteva od vseh Arabcev najbolj trdnost voljo. Ko je govoril o nedavnih pogovorih v Moskvi je dejal, da so se končali z velikim uspehom in da so omogočili soglasno oceno o položaju na Blaznem vzhodu ter analizo o bodočem razpletu dogodkov.

Glede notranjega položaja pa je Sadat izjavil: »Pošteno in iskreno izjavljam, da se bom odpovedal vsaki odgovornosti, če bom v katerikoli trenutku čutil, da se postavlja v dvom zaupanje v oblast. Zatem je egipčanski predsednik ponovno povzel vso prebivalstvo naj bo pripravljeno za nadaljnji boj. Dejal je, da se mora Egipt skrbno pripraviti na dočel politični in vojaški boj. Kljub temu pa je poudaril, da bo Egipt storil vse za mirno rešitev spopada na Blaznem vzhodu, ker verjame ob znaki zakona in ne v moč sil. Ob zaključku je ponovil, da je Egipt pripravljen obnoviti boj in ogromno trčkovati, da pa bo moral zato še bolj okrepiti svoje oborožne sile.«

Osrednja proslava 50-letnice »Borbe«

ZAGREB, 16. — S slovesno akademijo v domu Jugoslovanske ljudske armade v Zagrebu se je bila noč pod pokroviteljstvom predsednika republike in predsednika zveze komunistov Tita, pričela proslava jubileja »Borbe«, katere prva številka, kot organ Komunistične partije Jugoslavije je izšla v glavnem mestu Hrvaške pred 50 leti. Ob navzočnosti podpredsednika predsedstva SR RJ Krste Cvrkovec, tajnika izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanica, predsednika Zvezne konferencie Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije Veljaka Milatovića, predsednika sabora Hrvaške Jakova Blaževića, predsednice centralnega komiteja Zveze komunistov Hrvaške Mike Planin in drugih zastopnikov družbenopolitičnih organizacij Jugoslavije, Hrvaške in Zagreba, je slovesnost odprl odgovorni urednik zagrebskega izdajanja »Borbe« Anton Zidar. Prisrčno je pozdravil vse, ki so kot pobudniki, uredniki in sodelavci na katerikoli način sodelovali pri ustanovitvi in izhajanju Borbe. Še posebno je pozdravil enega od ustanoviteljev Borbe in sodelavca v njeni prvi številki književnika Miroslava Križevca.

V imenu Zveze komunistov Jugoslavije in na proslavi jubileja Borbe in jugoslovanskega revolucionarnega tiska sploh evoril tajnik izvršnega komiteja CK Zveze komunistov Hrvaške Josip Vrhovec. V okviru programa je bil prikazan tudi film o življenju Borbe.

V kulturno - umetniškem delu programa je sodeloval tudi zbor radia TV Beograd. S slovesne akademije je bil poslan Titu brzjavni pozdrav v katerem se med drugim poudarja, da se bo Borba v bodoče z vsemi silami borla proti idejam tujim socializmu in samoupravljanju, proti nacionalizmu, sovražnosti, birokratizmu in vsem poskusom napada na jugoslovansko samopravno družbo. V telegramu se zagotavlja predsedniku Titu, da bo Borba še z večjim navdušenjem in upornostjo nadaljevala »o poti dosedanjih svetlih tradicij«.

Proslava 50-letnice Borbe bo Beogradu 19. t. m. obeležena s slovesno sejo delavskega sveta zvečer pa s slovesno akademijo v domu sindikata.

